

**Uppföljning
av familjebehandlande insatser
inom socialtjänstens
individ- och familjeomsorg**

Utvärderingsrapport februari 2010

Innehållsförteckning

Förord	5
Bakgrund, inledning	7
Om utvärderingsinstrumentets användbarhet	7
Vinsten med kommunövergripande och lokala uppföljningar	7
Samarbetet med FoU-Nordväst	8
Om materialets möjligheter	8
Om kodade enkäter och bortfallsformulär.....	8
Undersökningsperiod 2008/2009	9
Syfte och frågeställningar.....	9
Svarsfrekvens	9
Vilka föräldrar besvarade enkät?	10
Vilka föräldrar besvarade inte enkät?.....	10
Hur föräldrarna fått kontakt, väntetid och behandlingstidens längd.....	12
Orsak till behandling	14
Uppfattningar om behandlingens syfte, nytta och bemötandet	15
Överensstämmelsen mellan föräldrars och socialsekretares svar.....	18
Föräldrar som inte besvarat enkät.....	20
Sammanfattande kommentar	22

Förord

FoU-Nordväst är en forsknings- och utvecklingsenhet för socialtjänstens individ- och familjeomsorg i nordvästra Stockholms län. Åtta kommuner – Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Sundbyberg, Solna, Upplands-Bro samt Upplands Väsby har inrättat enheten, vars uppgift bland annat är att bistå socialtjänstens medarbetare vid genomförande av så kallade praktikerprojekt. Föreliggande rapport är resultatet av ett mångårigt arbete med ett sådant projekt.

I samtliga nordvästkommuner ingår olika former av familjebehandling i det totala utbud av öppenvårdsinsatser socialtjänstens individ- och familjeomsorg kan erbjuda familjer som befinner sig i svårigheter. Sedan år 2000 finns en grupp familjebehandlare som träffas på FoU-Nordväst i så kallat arbetande seminarier. Denna grupp utgör ett nätverk för diskussioner om utvärdering och metodutveckling av familjebehandling. Framförallt har gruppen arbetat med att bygga upp instrument för att följa upp och utvärdera insatsen, både utifrån föräldrars och beställande socialsekreterares perspektiv.

Föreliggande rapport fyller flera funktioner. För det första redovisas här hur både familjer och beställare värderar insatsen familjebehandling i sex nordvästkommuner. För det andra utgör rapporten ett exempel på hur ett nätverk kan arbeta med att samtidigt utveckla det sociala arbetet och systematiska metoder för uppföljning och utvärdering. För det tredje är detta ett exempel på hur ett praktikerprojekt vuxit fram i den takt som nätverkets deltagare kunnat hantera, en väg som inte alltid varit helt spikrak. Det finns en del kvar att göra, men att arbetet kommit så här långt - att det går att säga något om hur både brukare och beställare värderar insatsen familjebehandling – är en viktig etapp på den vägen.

För datainsamling svarar familjebehandlarna i de sex deltagande kommunerna. Utformning av enkätformulären har skett i samråd mellan nätverket och FoU-forskare. Inmatning och bearbetning av data har skett på FoU-Nordväst, liksom arbetet med denna rapport. För detta svarar till stor del FoU-medarbetare och socialpedagog Maria Gladh. Ann Palm har det övergripande ansvaret för utformning och design samt slutförandet av detta arbete.

Men framförallt är detta resultatet av att några familjebehandlare i Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sundbybergs stad, Upplands-Bro och Upplands Väsby inte gett tappt utan verkligen prövat möjligheterna att ta reda på något om sitt arbete, trots att det ibland varit motigt, krångligt och svårt.

Sollentuna i februari 2010

Ann Palm

FoU-chef

Bakgrund, inledning

Uppföljningen av familjebehandlande insatser är ett flerårigt projekt med syfte att utveckla instrument för att följa upp beställares och brukares värdering liksom utfall av familjebehandlingsarbetet. Nätverk med deltagare från sex kommuner distribuerar enkäter till föräldrar som avslutat familjebehandlande insatser samt till ”beställarna”, det vill säga socialsekreterare som remitterat familjerna. Inmatning och bearbetning av enkäterna har gjorts av FoU-Nordväst. Nuvarande undersökningsperiod startade i oktober år 2008 och avslutades sista september 2009.

Om utvärderingsinstrumentets användbarhet

Syftet med den första undersökningsomgången, som pågick åren 2006 till 2008, var inte bara att rapportera föräldrars och handläggares uppfattningar om resultatet av familjebehandlande insatser. Då ställdes också frågan om kammungemensamma enkätundersökningar kan ge ett användbart underlag för värdering av insatsen familjebehandling och i så fall hur? Här summeras några av de reflektioner som gjordes tillsammans med nätverket:

Uppföljningarna kan tjäna som underlag för kommunernas verksamhetsberättelser. Att föräldrar som omfattats av familjebehandlande insatser och socialsekreterare som remitterat till dessa insatser är positiva till resultatet kan tjäna som argument för att påvisa att familjebehandling kan minska vissa familjers – barns, ungdomars och föräldrars – lidande och på motsvarande vis öka familjernas välfärd. Det insamlade materialet ger också möjlighet att belysa innehållet i familjebehandlande insatser, sett från beställares och brukares perspektiv. Dessutom ges utifrån materialet en bild av vilka familjer som berörts av familjebehandlande insatser och hur deras behov av stöd kan se ut. På så vis kan en reguljär uppföljning som denna på sikt också användas för att utveckla innehållet i familjebehandlande insatser. Vad kan vi till exempel lära av vad vissa föräldrar och handläggare uppfattar har varit till nytta i insatserna samtidigt som andra uppfattar det motsatta? Vad betyder det att de är nöjda eller missnöjda? Vilka förbättringsområden kan urskiljas? Det är frågor som kan bilda utgångspunkt för nya undersökningsomgångar i linje med det ständiga kvalitets- och utvecklingsarbete som bedrivs inom socialtjänsten.

Andra utvecklingsområden som berördes när föregående undersökningsomgång rapporterades är behovet av att följa upp hur barn och ungdomar uppfattar insatser de berörts av, liksom att få fram uppgifter om vilka specifika insatser som brukarna och/eller beställarna värderar bäst. Till exempel har begreppet familjebehandling använts som en paraplybeteckning för flera olika slags öppenvårdsinsatser som familjebehandling kan bestå i. I de hittills gjorda uppföljningarna framgår inte vilka insatserna som genomförts – till exempel om de utgjorts av familjesamtal, samspele-behandling föräldrar/barn, arbete i familjers hem eller individuellt stöd till barn, ungdomar och föräldrar. Det är därmed önskvärt att vid en kommande uppföljning föra in frågor som berör eventuell behandlingsmetod.

Vinsten med kommunövergripande och lokala uppföljningar

Genom kommunövergripande enkätundersökningar erhålls datamaterial, tillräckligt stort för att vara statistiskt användbart. Data från de olika kommunerna kan analyseras enskilt men också jämförande. Att knyta nätverk med lokal och praktisk förankring i det mer hantverksmässiga arbetet med enkäternas utformning och som inbegriper analys och uppföljning av det bearbetade materialet, ger näring åt lokala inlärningsprocesser.

Uppföljningsarbete som beskrivs här har från starten präglats av en ambition av att synliggöra, kritiskt granska och förbättra det psykosociala arbetet som bedrivs via olika familjebehandlande insatser. På så vis ligger det i linje med övrigt kommunalt kvalitetsarbete.

Samarbetet med FoU-Nordväst

FoU-Nordväst har bistått nätverket för familjebehandlare ("referensgruppen") med att utforma enkäterna samt för inmatning, vilket innebär att risken för det som kallas "social önskvärdhet" i viss mån reducerats. Betydelser av insatser kan till exempel överdrivas eller underskattas, beroende på om brukarna svarar med vad de föreställer sig vara önskvärdt i förhållande antingen till behandlarna eller i övriga kontakter med socialtjänsten. Motsvarande risk kan finnas när beställare skattar betydelsen av insatser.

En fråga som har betydelse för datas validitet och generaliserbarhet är distributionen av enkäterna. I några kommuner har dessa lämnats till föräldrarna direkt efter avslutad behandling, i andra har den skickats per post olika lång tid efter avslutad behandling. En del socialsekreterare har också fått den en längre tid efter att behandlingen har slutförts. Att enkäterna distribuerats olika lång tid efter avslutad behandling medför att synen på behandlingen kan skilja sig åt enbart på grund av att själva behandlingen ligger olika långt ifrån tidpunkten då enkät besvaras. Att enkäterna distribuerats på olika sätt medför därtill att känslan av anonymitet kan skilja sig åt för de föräldrar som har fått enkäterna direkt jämfört med dem som fått dem tillsända per post, vilket också kan påverka svaren. De olika sätten att distribuera enkäterna har sannolikt också viss betydelse för vilken svarsfrekvens som rapporteras från de olika kommunerna. Tillvägagångssättet har emellertid haft administrativa fördelar samt har av gruppen bedömts som etiskt försvarbart.

De metodmässiga aspekter som här lyfts fram kan fortsättningsvis vara utgångspunkter inför nästa undersökningsomgång, hur den ska kunna genomföras mest effektivt, garantera så många svar som möjligt samt fördjupa informationen som går att utvinna ur detta sätt att arbeta.

Om materialets möjligheter

I denna studie redovisas resultatet av begränsad sammanställning av enkäter som inlämnats till FoU-Nordväst. Materialet erbjuder vidare möjligheter till tolkningar och slutsatser. Inte minst gäller detta de olika öppna svarsalternativ enkäterna erbjöd. I föregående undersökningsperiod (2006-2008) gjordes också vissa kvalitativa bearbetningar och analyser av motsvarande öppna svarsalternativ. Till exempel uppgav 40 procent av föräldrarna att skälet till kontakt med familjebehandlarna var olika svårigheter som var relaterade till barnen, samtidigt som en knapp tiondel rapporterade att nyttan med behandlingen handlade om att barnet fått stöd. Via en kvalitativ bearbetning av föräldrarnas uppfattningar om det stöd de fått, var de möjligt att få fram fördjupande beskrivningar som pekade på att det stöd som riktas mot föräldrarna i bästa fall kan komma vissa av barnens svårigheter till del. Här utgör alltså enkätmaterialiet fortfarande en källa att ösa ur.

Om kodade enkäter och bortfallsformulär

I första undersökningsomgången (2006-2008) kodades inte enkäterna, vilket bland annat omöjliggjorde bortfallsanalys liksom jämförelse mellan familjernas och socialsekreterarnas svar. Denna undersökningsomgång användes kodade enkäter (se bilaga 1 och 2), vilket också gjort det möjligt att kontrollera bortfallet. För föräldrar som inte besvarat enkät har referensgruppen ansvarat för att inhämta grunduppgifter genom ett bortfallsformulär (se bilaga 3). Genom kodning har också funnits vissa möjligheter att koppla familjernas och de remitterande socialsekreterarnas svar till varandra för att undersöka om det finns en överensstämmelse mellan hur föräldrarna respektive handläggarna värderar utfallet av familjebehandlande insatser.

Nedan presenteras syfte, frågeställningar och resultat för det enkätmaterial som inhämtades under undersökningsperioden som påbörjades första oktober år 2008 och avslutades sista september 2009.

Undersökningsperiod 2008/2009

Syfte och frågeställningar

Syftet med 2009 års uppföljning är att undersöka hur familjebehandlande insatser uppfattats av föräldrar och socialsekreterare i sex nordvästkommuner i Stockholmsregionen. I undersökningen används begreppet *familjebehandling* som en samlingsbeteckning för flera olika slags öppenvårdsinsatser som erbjuds barn och familjer av kommunernas individ- och familjeomsorg. Dessa insatser kan bestå av familjesamtal, samspelsbehandling föräldrar/barn, individuellt stöd till barn, ungdomar och föräldrar, arbete i familjernas hem, nätverksarbete, stöd i kontakten med skola och barnomsorg et cetera.

Uppföljningen kan till exempel svara på frågor som:

- Familjesammansättning
- Hur ser familjernas behov av stöd ut?
- Hur uppfattar föräldrar och socialsekreterare resultatet av familjebehandlande insatser?
- Finns det en överensstämmelse mellan hur föräldrar och socialsekreterare formulerar orsaken till/värderar utfallet av familjebehandlande insatser?
- Några faktorer som kännetecknar föräldrar som inte besvarat enkät

Svarsfrekvens

Familjebehandlarna har delat ut 148 enkäter till föräldrar och 107 till socialsekreterare, totalt 255. Av dessa har 189 enkäter skickats in till FoU-Nordväst. Enkätsvar från både föräldrar och handläggare, det vill säga i samma ärende, har inkommit för 56 familjer. I dessa 56 ärenden kan materialet analyseras mer fördjupat. Uppgift saknas emellertid om det totala antalet utsända enkäter i två kommuner, Sigtuna och Upplands-Bro. Nedan redovisas antalet utlämnade enkäter samt andel som besvarats. Inom parantes anges antalet inkomna enkäter i kommuner där uppgift saknas om antal utlämnade.

Tabell 1. Svarsfrekvens efter kommun, föräldrar

Kommun	Antal Utdel	Andel besv	% av alla
Ekerö	48	63%	34
Järfälla	15	33%	6
Sigtuna	--	(2 st)	2
Sundbyberg	41	46%	22
Upplands-Bro	--	(8 st)	9
Upplands Väsby	44	55%	27
Total	148		100

Tabell 2. Svarsfrekvens efter kommun socialsekreterare

Kommun	Antal utdel	Andel besv	% av alla
Ekerö	30	97%	29
Järfälla	15	87%	13
Sigtuna	--	(2 st)	2
Sundbyberg	28	93%	25
Upplands-Bro	--	(2 st)	2
Upplands Väsby	34	85%	29
Total	107		100

I Ekerö kommun återfinns både flest utdelade och flest besvarade föräldraenkäter. När det gäller enkätsvar från socialsekreterarna har hög andel svar lämnats från socialsekreterare i Ekerö och Sundbyberg, följt av Järfälla och Upplands Väsby.

Vilka föräldrar besvarade enkät?

Vi vet alltså inte totalt hur många föräldrar som genomgått familjebehandling, hur många av dessa som fått enkät och hur stor andel som besvarat denna. Av de föräldrar som har svarat, är 72 procent kvinnor och 28 procent män, drygt hälften är mellan 40 och 49 år. 18 procent är 50 år eller äldre. 16 procent är i åldersgruppen 30 till 39 år.¹

Tabell 3. Föräldrarnas rapporterade familjesammansättning/civilstånd, antal samt i procent (n=88)

<i>Familjesammansättning</i>	Antal	Procent
Ensamstående	39	44
Sambo/gift med barnets biologiska förälder	34	38
Sambo/gift med annan än barnets biologiska förälder	10	12
Annat ²	5	6
Total	88	100

Nästan hälften (44 %) av de föräldrar som besvarat enkät är ensamstående. Fler än var tredje (38 %) är samboende eller gifta med barnets biologiska förälder. Cirka 14 procent ingår i så kallade ombildade familjer.

Mer än var sjunde förälder har gemensam vårdnad om barnet/barnen, sjutton procent har ensam vårdnad och sju procent anger blandad vårdnadsform. De flesta har två barn (44 %), var fjärde (24 %) ett barn och var femte (22 %) tre barn. I en tiondel av familjerna finns fyra eller fler barn. I två fall har föräldern som svarat uppgivit bonusbarn, även om detta sannolikt förekommer i fler familjer.

De flesta föräldrar som besvarat enkät lever i tonårsfamiljer (41 %), var fjärde i familjer med både tonårsbarn och småbarn (24 %). Lite fler än var fjärde familj (27 %) utgörs av småbarnsfamiljer. Knappt en tiondel av föräldrarna som svarat har uppgivit att de bara har myndiga barn.³

I nästan sju fall av tio har föräldrarna uppgivit att de haft kontakt med socialtjänsten tidigare. Av dessa anger tre av fyra (72 %) att kontakten varit bra, var tionde att den varit dålig. 17 procent uppger att den varit varken bra eller dålig.

Vilka föräldrar besvarade inte enkät?

Kodade enkäter möjliggör alltså bortfallsanalys. I fall där föräldrar inte besvarat enkät har bortfallsformulär ifyllts i tre kommuner, ibland av familjebehandlare, ibland av socialsekreterare. Från Ekerö har inkommit 13, från Sundbyberg 20 och från Upplands Väsby 11 bortfallsformulär, totalt 44. Åldersfördelningen mellan de som besvarat respektive inte besvarat enkät framgår av följande.

¹ 6 procent är 18-29 år. För 7 procent saknas uppgifter om ålder. En person som svarat på enkäten är 16 år.

² "Annat" står här för: "adoptivmor sammanboende med adoptivfadern" (1), vårdnadshavare för fosterbarn (2), särbo (1) och skild (1).

³ För en familj saknas uppgifter om barnens ålder.

Tabell 4. Föräldrarnas ålder år 2009, uppdelat i fyra kategorier, efter de som har respektive inte har besvarat enkät, i procent (n=132).

Förälders ålder 2009	Förälder har besvarat enkät		Total (n=132)
	Ja (n= 88)	Nej (n=44)	
≤ 29 år	7	2	5
30 -39	16	25	19
40 – 49	52	55	53
50 – 60	18	9	15
Bortfall	7	9	8
Total	67	33	100

Hälften i båda grupper är i åldern 40 till 49 år. Det är bara någon enstaka i båda grupperna som är riktigt unga – den yngsta föräldern är född 1993. Var fjärde förälder som inte besvarat enkät återfinns i ålderskategorin 30 till 39 år. Den största skillnaden är att andelen föräldrar som inte besvarat enkät är lägre i åldersgruppen 50 till 60 år. Tendensen i detta material är således att de föräldrar som inte besvarat enkät är yngre än de som har svarat.

Familjesammansättning i dessa familjer, jämfört med de som har besvarat enkät, framgår av följande sammanställning:

Tabell 5. Angivet antal barn i familjen, efter föräldrar som besvarat jämfört med de som inte besvarat enkät, i procent (n=132)

Antal barn	Förälder har besvarat enkät		Total (n=132)
	Ja (n=88)	Nej (n=44)	
1 barn	24	48	32
2 barn	44	39	42
≥ 3 barn	32	14	26
Total	67	33	100

Föräldrar som inte besvarat enkät visas oftare vara enbarnshushåll, än de som har svarat, som istället oftare har tre barn eller fler. Tvåbarnsfamiljerna är lika ofta förekommande i båda grupper.

Hur föräldrarna fått kontakt, väntetid och behandlingstidens längd

Fler än hälften av de föräldrar som besvarat enkät rapporterar att de själva velat ha hjälp.

Tabell 6. Föräldrarnas uppfattningar om hur familjebehandling påbörjats, i procent (n= 88)

	Procent
ville själv ha hjälp	54
förslag från socialsekreterare	33
krav ställdes att gå dit	7
bortfall ⁴	6
Total	100

En tredjedel rapporterar att förslaget att de skulle genomgå en familjebehandling gavs av socialsekreterare. Färre än var tionde uppfattar att insatsen utgjort ett krav. Vad socialsekreterarna rapporterar framgår av följande.

Tabell 7. Handläggarnas uppfattningar om hur familjebehandling påbörjats i procent (n=101)

	Procent
familjen ville själv ha hjälp ⁵	17
förslag från socialsekreterare	80
Annan	2
Bortfall	1
Total	100

I åtta av tio fall rapporterar handläggare att insatsen utgjort ett förslag från dem själva eller annan handläggare. I cirka en femtedel av fallen uppger de att familjen själv velat ha hjälp. Vad betyder det att föräldrar som besvarat enkät och socialsekreterarna rapporterar så olika? Det är i och för sig vanligt att människor som har kontakt med samhällets hjälporganisationer ofta svarar, att de själva initierat kontakten. Samtidigt är det sannolikt att socialsekreterarna i samtal med familjerna tar upp familjebehandling som en möjlighet. Utfallet skulle således kunna vara ett resultat av att socialsekreterarna föreslagit insatsen på ett sådant sätt, att föräldrarna uppfattar att de själva bestämmer att de ska ta den i anspråk. Är detta en korrekt tolkning, innebär det att föräldrarna gjorts delaktiga i beslut som fattats om denna insats.

Går det att identifiera någon skillnad i hur familjebehandling initierades i familjer, där föräldrar *inte* besvarat enkät?

⁴ När det gäller bortfallet saknas för ett fall uppgifter helt, i de övriga fyra fallen har det varit den andre partnern eller ex-partnern (2), BVC (1) eller skolan (1) som föreslagit insats.

⁵ För ytterligare 4 fall utgjorde insatsen både ett förslag från handläggare och önskemål från föräldrarna enligt handläggarna.

Tabell 8. Bortfallsformulär - hur familjebehandlande insats inleddes, i procent (n=44)

Insatsen inleddes	Procent
- via anmälan	50
- via ansökan	30
-via anmälan & ansökan	20
Total	100

I fall, där föräldrar inte besvarat enkät, rapporterar socialtjänsten att insatsen inletts efter det att en anmälan gjorts i mer än hälften av fallen samt att cirka en tredjedel initierades via en egen ansökan. Men vi kan därmed *inte* dra slutsatsen att föräldrar som inte besvarat enkät varit föremål för en barnavårdsanmälan i högre utsträckning än de som har besvarat enkät. Frågan om förekomst av anmälan ställs vare sig i handläggformuläret eller i föräldraenkäten, utan bara i bortfallsformuläret. Hur bedömer då socialsekreterarna familjens inställning till familjebehandling?

Tabell 9. Handläggarnas uppfattning om föräldrars inställning till familjebehandling i procent (n=101)

	Procent
positiva/mycket positiva	65
delvis/helt emot	14
bortfall ⁶	21
Total	100

I två av tre fall rapporterar socialsekreterarna att föräldrarna var positiva eller mycket positiva till familjebehandling. I nästan nio av tio fall (86%) rapporterar handläggarna också att de var överens med familjen om syftet. Endast sex procent ställer sig tveksamma till detta. I nio av tio fall rapporterar de beställande handläggarna dessutom att de var överens med familjebehandlarna om syftet med behandling. Bara två handläggare anger att de är tveksamma till om så var fallet. Av data framgår så långt att så gott som alla parter varit överens om att familjebehandling är en insats som passar just dessa familjer. En jämförelse av vad föräldrar och handläggare rapporterar i samma ärende visar följande.

Tabell 10. Överensstämmelse mellan föräldrar och handläggare - hur kontakt? I procent (n=48⁷)

Föräldrarna – hur kontakt?	Socialsekreterarna – hur kontakt?		
	Familjen ville själv ha hjälp (n=8)	Förslag från socialsekreterare (n=40)	Total (n=48)
Ville själv ha hjälp (n=29)	(88 %)	55 %	60 %
Förslag från socialsekreterare (n=19)	(12 %)	45 %	40 %
Total	(17 %)	83 %	100

⁶ Bortfallet förklaras av att de handläggare som fyllt i enkäten inte själva träffade föräldrarna när insatsen initierades

⁷ Här utgörs det interna bortfallet av krav (4), annan (1) och uppgift saknas (2).

Även om det handlar om ett litet material finns en tendens som anger att överensstämmelsen kan vara större i de fall föräldrar själva rapporterar att de själva velat ha hjälp. I nästan nio av tio fall, där föräldrar som besvarat enkät anger att de själva tog kontakt för att få hjälp, anger socialsekreterarna detsamma. En tolkning skulle här kunna vara att föräldrarna ”gjort förslaget till sitt”. Resultat ska dock tolkas med varsamhet.

Kontakt med familjebehandlarna föregicks för de flesta svarande av ingen eller bara viss väntetid. Bara en mindre andel rapporterar att den varit lång (15 %). En annan fråga som rör tid är behandlingstidens längd.

Tabell 11. Föräldrarna om behandlingstid, andel i procent (n=88)

	Procent
upp till en månad	2
2 till 6 månader	32
7-12 månader	46
upp till två år	16
mer än två år	4
Total	100

Tabell 12. Handläggarna om behandlingstid, andel i procent (n=101)

	Procent
upp till en månad	4
2 till 6 månader	34
7-12 månader	35
upp till två år	24
mer än två år	3
Total	100

De flesta föräldrar och handläggare rapporterar en behandlingstid på mellan 7 månader och ett år. Drygt trettio procent av föräldrarna och handläggarna har angivit en behandlingstid på två till sex månader. Det är endast i ett fåtal fall där familjebehandlingen rapporteras ha pågått i två år eller längre.

I fall där föräldrar *inte* besvarat enkät skiljer sig behandlingstidens längd inte från de föräldrar som besvarat enkät - också i dessa fall rapporteras att insatsen pågått mellan 7 till 12 månader.

Orsak till behandling

Vad var främsta orsaken till att familjebehandling initierats? Handläggarna ombads rangordna vilka skälen var till att denna insats genomfördes.

Tabell 13. Handläggarnas angivna orsak till familjebehandling, rangordnat, i procent (n=101)

	Först angiven orsak	Andra angivna orsak
Relationsproblem i familjen	51	15
Föräldrars behov av stöd	22	29
Svårigheter relaterat till barnet	12	16
Missbruk, psykisk sjukdom, våld relaterat till vuxna	9	3
Anmälan, dom, utredning	4	3
<i>Bortfall</i>	2	34
<i>Total</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

I första hand uppger handläggarna relationsproblem i familjen, i andra hand föräldrars behov av stöd. Även svårigheter relaterat till barnet uppges som en inte alltför sällan förekommande orsak till familjebehandling. Resultatet är förväntat och egentligen självklart. Det är först när dessa resultat sätts i relation till utfall och typ/form av familjebehandling som det kan få större informationsvärde. Frågan är om det rapporteras något annat för familjer som inte besvarat enkät.

Tabell 14. Handläggarnas först angivna orsak till familjebehandling, jämförelse bortfallsenkät samt alla, i procent

	Angiven orsak - bortfallsenkät (n=44)	Angiven orsak – alla (n=101)
Relationsproblem i familjen	50	52
Föräldrars behov av stöd	16	22
Svårigheter relaterat till barnet	18	12
Anmälan, dom, utredning	5	4
Missbruk, psykisk sjukdom, våld relaterat till vuxna	5	9
<i>Bortfall</i>	6	2
<i>Total</i>	<i>100</i>	<i>101</i>

Också i fall föräldrar *inte* besvarat enkät rapporteras som först angiven orsak till att familjen remitterades till familjebehandling vara relationsproblem i familjen. Den näst största svars-kategorin i bortfallsenkäten är svårigheter relaterade till barnet, vilket skiljer sig från "alla", där föräldrars behov av stöd angivits. I kategorin "anmälan, dom, utredning" återfinns lika låg andel i båda materialen, vilket implicerar att föräldrar som inte besvarat enkät inte remitterats till familjebehandling i högre utsträckning än "alla" av just den orsaken.

Uppfattningar om behandlingens syfte, nytta och bemötandet

I föräldraenkäten ställs frågan om de var överens med socialsekreteraren om syftet med familjebehandlingen. De flesta rapporterar att så var fallet.

Tabell 15. Om föräldrar var överens med socialsekreterare om syftet med familjebehandling i procent (n=88)

<i>Föräldrarna överens med socialsekreterare om syftet</i>	<i>Procent</i>
helt överens	60
delvis överens	25
Tveksamt	8
inte alls överens	1
vet inte	6
Total	100

Nästan nio av tio (85%) föräldrar som besvarat enkät rapporterar att de var helt eller delvis överens med socialsekreteraren om syftet med familjebehandlingen. Någon enstaka förälder anger att han/hon inte alls var överens om detta och drygt var tionde (14%) rapporterar viss tveksamhet eller att de inte vet om så var fallet.

Fler än åtta av tio föräldrar anger att behandlingen varit till nytta, femton procent det motsatta. I lika hög utsträckning rapporterar föräldrarna att behandlingen varit till nytta för någon annan. Att situationen definitivt blivit bättre/delvis bättre som en följd av insatsen rapporteras av de flesta, med undantag för 16 procent, som rapporterar att situationen alls inte blivit bättre alternativt att det är tveksamt. Sju av tio föräldrar skulle ta kontakt igen om behov uppstod, och mer än åtta av tio skulle rekommendera andra familjebehandling.

Socialsekreterarna rapporterar att i de flesta familjer har situation blivit bättre som en följd av familjebehandlingen och familjen tros kunna klara sig bättre på egen hand.

Tabell 16. Socialsekreterares uppfattningar – har situationen blivit bättre/kan familjen klara sig bättre på egen hand, i procent (n=101)

	Situationen bättre	Familjen klarar sig bättre
Ja absolut/delvis	82	74
Tveksamt/ inte alls	15	21
Vet inte	3	5
<i>Total</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Viktiga komponenter i behandlingssituationen utgörs av behandlarnas förmåga till lyssnande, förståelse och respekt. I tabellen nedan framgår att föräldrarna skattar familjebehandlarnas bemötande något olika vad avser dessa tre komponenter.

Tabell 17. Föräldrars uppfattningar om bemötande, i procent (n=88)

	Blev du lyssnad till?	Blev du förstådd?	Blev du mött med respekt?
Mycket bra/ bra	83	77	88
Ganska bra/lite	11	15	6
Inte så bra /inte alls bra	4	6	5
Bortfall	2	2	1
<i>Totalt</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Föräldrarna rapporterar framförallt att de blev respektfullt bemötta, men också - om än i lite lägre utsträckning - att de blev lyssnade till. Det är framförallt i fråga om föräldrarna anser att de kunde göra sig förstådda som en av fem rapporterar att de inte kände sig förstådda fullt ut.

Utifrån detta material är det svårt att dra säkra slutsatser om samband mellan uppfattningen att ha blivit lyssnad på och behandlingens nytta. Nio av tio av de föräldrar som uppfattar att de blivit lyssnade till uppfattar dock att behandlingen varit till nytta.

Tabell 18. Föräldrarna om bemötande efter behandlingens nytta, i procent (n=84⁸)

Blev du lyssnad på?	Var behandlingen till nytta?		
	Ja (n=71)	Nej (n=13)	Total
Bra/mycket bra	90	54	84
Lite/ganska bra	10	23	12
Inte så bra/ inte alls bra	0	23	4
<i>Total</i>	85	15	100

Tabellen ovan anger att det kan finnas ett samband mellan att föräldrar som rapporterar att familjebehandlarna lyssnade på dem också anser att behandlingen varit till nytta. Hög andel av de som inte uppfattat sig bli lyssnade till rapporterar också att de inte anser att familjebehandlingar varit till nytta.

Alla de tre bemötandevariablerna visar i stort sett samma resultat i fråga om hur föräldrarna bedömer utfallet av familjebehandlingen. De som rapporterar att de inte känner sig förstådda eller respektfullt bemötta rapporterar också lägre grad av nytta av familjebehandlingen samt att situationen inte har blivit så mycket bättre.

Genom att jämföra kontaktsätt med uppfattningen om nyttan med behandlingen får vi viss information. Framförallt framgår att föräldrar som rapporterar att förslaget om familjebehandling kommit från socialsekreteraren i högre utsträckning än förväntat rapporterar att behandlingen *inte* varit till nytta.

Tabell 19. föräldrarna om kontaktsätt efter uppfattningar om behandlingens nytta (n=81⁹)

Hur fick kontakt?	Var behandlingen till nytta?		
	Ja	Nej	Total
Ville själv ha hjälp	61	42	58
Förslag från socialsekreterare	30	58	35
Krav ställdes	9	0	7
<i>Total</i>	85	15	100

Resultatet ovan anger att det kan finnas moment av upplevt ”tvång” i den betydelsen att föräldrar som inte själva uppfattar att de valt familjebehandlande insats själva inte heller anser att denna insats varit till någon nytta för dem. Frågan är om detta upprepas i frågor som rör om situationen blivit bättre.

⁸ Internt bortfall=4.

⁹ Internt bortfall = 7

Tabell 20. Kontaktsätt efter uppfattningar om situationen, andel i % (n=80¹⁰)

Hur fick du kontakt?	Har behandlingen lett till att situationen blivit bättre?		
	Ja/delvis	Tveksamt/nej inte alls	Total
Ville själv ha hjälp	61	38	58
Förslag, socialsekreterare	30	62	35
Krav ställdes	9	0	7
Total	84	16	100

Mönstret upprepas – de föräldrar som rapporterar att familjebehandlingen utgjorde ett förslag från socialsekreterarna anger i högre utsträckning än förväntat att familjebehandlingen inte lett till en förbättrad situation för familjen. Det finns dock en intressant iakttagelse att göra – att de föräldrar som uppfattat att det ställdes krav på att de skulle genomgå familjebehandling också rapporterar att situationen blivit bättre, åtminstone till någon del.

Sammanfattningsvis blir slutsatsen är att här *kan* finnas ett mönster som anger betydelsen av hur föräldrarna uppfattar att de blivit remitterade till familjebehandling. Men för att slutgiltigt visa att så är fallet krävs större datamängd och att just denna fråga utvecklas i formuläret.

Överensstämmelsen mellan föräldrars och socialsekreterares svar

Kodning av svarsformulären gör det alltså möjligt att jämföra data från både socialsekreterare och föräldrar. Totalt 56 fall utgör sådana så kallade kompletta ärenden. Genom att särskilt studera dessa fall erhålls mer fullständig information. I denna omgång är materialet så pass litet att det inte går att dra några säkra slutsatser, men som ett exempel och för att belysa vilken information det går att få ut med ett större material, redovisas resultatet ändå.

I föräldraenkäten ställs en öppen fråga om orsaken till familjebehandling. I enkäten till handläggarna ställdes motsvarande fråga, men med fasta svarsalternativ som handläggarna ombands rangordna. För jämförelsen har föräldrarnas svar kategoriserats i samma fasta svarsalternativen som handläggarna har i sitt formulär.

I följande bearbetning jämförs föräldrarnas uppfattningar om orsak till behandling och de orsaker handläggarna rangordnat som *främsta* orsak till behandling.

¹⁰ Internt bortfall = 8

Tabell 21. Föräldrar och socialsekreterare – antal ärenden där socialsekreterare anger samma främsta orsak till kontakt som föräldrar, antal (n=51)¹¹

<i>Främst angiven orsak till kontakt</i>	<i>Föräldrar</i>	<i>Socialsekreterares svar överensstämmer</i>
Relationsproblem i familjen	15	12
Föräldrars behov av stöd	13	6
Anmälan, dom, utredning	2	0
Olika svårigheter relaterade till barnet	18	6
Missbruk, psyk. sjukdom, våld relaterad till förälder/-ar	3	0
Total	51	24 (47 %)

Föräldrar och socialsekreterare är överens i 24 av de 51 fallen, vilket innebär att överensstämmelse finns till 47 procent av fallen. I fråga om relationsproblem i familjen har handläggarna samma uppfattning som föräldrarna i 12 av nästan alla fall, där föräldrarna angett detta som främsta problem.

Sammanställningen ska främst ses som ett pedagogiskt exempel på vad som går att få ut av en större datamängd. Att det är svårt för handläggare att rangordna vad som kan ses som *det främsta skälet* till insatsen familjebehandling, belyses av att rangordning endast gjorts i drygt hälften av de 56 fallen som kunde kopplas till föräldraenkäter rörande samma ärende. Det innebär att denna fråga bör inför kommande datainsamling ses över och eventuellt förtydligas.

I enkäterna ställdes vidare frågan om föräldrarna och handläggarna uppfattar att familjebehandlingen lett till förbättringar för familjen. Som redan visats uppfattar nästan alla svarande att förbättring har skett. En jämförelse mellan föräldrar och handläggare ger följande information.

¹¹ För föräldrarna finns ett internt bortfall på fem svar, därav n=51.

Tabell 22. Har förbättring skett? Föräldrars och socialsekreterares uppfattningar, i procent (n=56)

	Föräldrars uppfattning	Socialsekreterares uppfattning
<i>Helt/delvis</i>	79	86
<i>Tveksamt/nej</i>	16	11
<i>Bortfall</i>	5	3
Total	100	100

Frågan är hur god överensstämmelsen är mellan föräldrarnas och handläggarnas svar.

Tabell 23. Överensstämmelse mellan socialsekreterares och föräldrars uppfattningar om förbättring skett, antal svar (n=51)¹²

	SOCIALSEKRETERARE		
FÖRÄLDRAR	Ja, definitivt/delvis	Tveksamt/nej	<i>Totalt</i>
Ja, definitivt/delvis	40	3	43
Tveksamt/nej inte alls	5	3	8
Totalt	45	6	51

Överensstämmelsen mellan föräldrars och socialsekreterares svar är god i fråga om det har skett en förbättring av situationen efter familjebehandling. I enkäterna ställdes också frågan om föräldrarna och socialsekreterarna varit överens om syftet med insatsen. Samma mönster upprepas här. Det innebär att föräldrarna och handläggarna rapporterar både att de var överens om vad syftet skulle vara med familjebehandlingen i 40 av fallen och att utfallet inneburit en förbättring i lika många fall.

Föräldrar som inte besvarat enkät

Tidigare noterades att de föräldrar som inte besvarat enkät oftare utgjorde enbarnsfamiljer, var något yngre samt att beslut om familjebehandling föregåtts av en anmälan i häften av fallen. Om dessa föräldrar rapporteras ha andra insatser samtidigt med familjebehandling framgår av följande tabell.

Tabell 24. Bortfallsformulär – andel familjer med andra insatser, i procent (n=44)

Andra insatser	Procent
Ja	39
Nej	50
Vet ej	7
Bortfall	4
Total	100

¹² Tre föräldrar har inte svarat och två handläggare har svarat "vet inte", bortfall=5.

Nästan två av fem av de föräldrar som inte besvarat enkät rapporteras genomgå andra insatser utöver familjebehandling. Det handlar om kontaktperson, stöd till barnet via BUP eller i skolan, stöd till föräldern i form av kontakt med vuxenpsykiatri och/eller hemterapeut. I några fall handlar det om familjehemsplacering och en familj har skickats till Relationsvåldscentrum.

Även i bortfallsformuläret ställs frågan om huvudsaklig orsak till behandling. Som redovisats ovan (se tabell 14) finns egentligen inga skillnader i hur socialsekreterarna rangordnar skälen till att familjerna hänvisats till familjebehandling i bortfallsenkät, jämfört med hur de svarat avseende familjer som också själva besvarat enkät. Men en del intressanta kommentarer kan noteras. Under kategorin ”annat” har följande angivits som skäl:

- ” --- aktualiserades vid moderns plötsliga död”
- ” --- oenighet mellan modern och familjehem angående hemtagning”
- ” --- styvmamman anklagad för våld och kränkande behandling av pojke”
- ” --- stöd till barn = grupp”
- ” --- våld mot barnen”

Frågan är om utfallet för denna grupp bedöms vara annorlunda jämfört med alla.

Tabell 25. Socialsekreterares uppfattningar – har situationen blivit bättre, alla jämfört med bortfallsformulär, andel i procent

	Situationen bättre - alla (n= 101)	- bortfallsformulär (n= 44)
Ja absolut/delvis	82	77
Tveksamt/ inte alls	15	21
Vet inte	3	2
<i>Total</i>	<i>100</i>	<i>100</i>

Det finns en tendens som visar att socialsekreterarna i något högre utsträckning bedömer att situationen inte förbättrats i familjer som inte besvarat enkät än i de som besvarat. På bortfallsformuläret finns också utrymme för eventuella kommentarer. I ett fall uppges att ”Kontakten rann ut i sanden”, i andra att ”Relationen mellan föräldrar och barn förbättrad, barnet kunde ej flytta hem” eller ”Föräldrarna separerade men har betydligt bättre samarbete”. I fem fall uppges att familjen har aktualiserats för nya insatser.

Finns då anledning att misstänka att de familjer som *inte* besvarat enkät har större problem än de som har gjort det? Det kan vara fallet, men här saknas tillräckligt stabila data för att dra sådana slutsatser. Det bör emellertid vara ett observandum i det fortsatta arbetet och leda till överarbetning och förfining av formulären.

Sammanfattande kommentar

Syftet med 2009 års uppföljning av familjebehandling i sex nordvästkommuner i Stockholms län är alltså att undersöka hur insatsen uppfattats av föräldrar och socialsekreterare. Avsikten är också att undersöka hur utfallet värderas.

Resultatet denna undersökningsomgång kan sammanfattas med att

- nästan nio av tio föräldrar som besvarat enkät anger att de själva tog kontakt för att få hjälp
- behandlingstiden överstiger sällan ett år
- relationsproblem i familjen är främsta orsak till att familjen remitterades till familjebehandling
- för fler än åtta av tio föräldrar var familjebehandlingen till nytta
- sju av tio föräldrar skulle ta kontakt igen om behov uppstod
- åtta av tio skulle rekommendera andra familjebehandling
- socialsekreterarna bedömer att situationen i de flesta familjer blivit bättre som en följd av familjebehandlingen och familjen tros kunna klara sig bättre på egen hand.

Överensstämmelsen mellan föräldrars och socialsekreterares svar är god i fråga om det har skett en förbättring av situationen efter familjebehandling. Samma mönster återfinns i frågan om föräldrarna och socialsekreterarna varit överens om syftet med insatsen.

Både föräldrar och socialsekreterare menar emellertid var för sig att insatsen utgjort ett förslag från dem själva. Vad betyder det att föräldrar som besvarat enkät och socialsekreterarna rapporterar så olika? En förklaring kan vara att socialsekreterarna tar upp familjebehandling som en möjlighet på ett sådant sätt, att föräldrarna uppfattar att de själva bestämmer om de ska ta insatsen i anspråk eller ej. Är detta en korrekt tolkning, innebär det att föräldrarna gjorts delaktiga i beslutet. Studerar vi de kompletta ärendena, överensstämmer föräldrasvar och handläggarsvar i nästan nio av tio fall. En rimlig tolkning kan alltså vara att föräldrarna "gjort förslaget till sitt". Betydelsen av detta framgår av det möjliga sambandet mellan *hur* föräldrarna uppfattar att de blivit remitterade till familjebehandling och hur de värderar utfallet. Men för att slutgiltigt kunna visa att det finns ett samband krävs större datamängd och att just denna fråga utvecklas i formuläret.

Även de tre bemötandevariablerna – att ha blivit lyssnad till, känna sig förstörd och ha blivit respektfullt bemött av familjebehandlarna – visas ha sannolik betydelse för hur föräldrarna bedömer utfallet av familjebehandlingen.

En slutsats som skulle kunna dras är att det är socialsekreterarnas motivations- och remitteringsarbete *tillsammans* med familjebehandlarnas bemötande som utgör viktiga faktorer för ett gott utfall av familjebehandling. Samtidigt är det rimligt att anta att de familjer som inte rapporterar ett så gott resultat inte heller initialt är så intresserade av att genomgå denna typ av behandling. Men det kan finnas andra faktorer som är avgörande för utfallet. Till exempel finns en liten grupp föräldrar som rapporterar att de uppfattat att det ställdes krav på att de skulle genomgå familjebehandling. Samtliga rapporterar att situationen blivit bättre (se tabell 21). En slutsats som skulle kunna dras är att socialsekreterarnas tydlighet i dessa fall – att det inte är förhandlingsbart – kan vara av godo och leda till en förbättrad situation för familjen.

Föräldrar som *inte* besvarat enkät består av en något yngre grupp ensamstående föräldrar med färre barn än de som besvarat enkät. Frågan är dels om de har ett sämre utgångsläge, dels om utfallet just för denna grupp är sämre. Det finns indikatorer på att så kan vara fallet, men för att säkerställa det krävs ytterligare arbete med formulären.

Arbetet med att samla in dessa uppgifter ska ses som ett utvecklingsarbete som familjebehandlarna påbörjat och fortsatt under flera år. FoU-Nordvästs uppgift har bland annat varit att bistå gruppen med att utforma frågeformulären, att diskutera möjliga sätt att distribuera dem samt att bearbeta och sammanställa det insamlade materialet. Det har handlat om det möjligas konst, i sig ett resultat som ska beaktas och tas på allvar. Att detta utvecklingsarbete fått ta den tid som krävs, att gruppen fått utveckla sina instrument successivt, fått förståelse för vilken information som kan utvinnas beroende på vilka frågor som ställs har varit grundläggande. Detta arbete kan också ses som en modell för andra områden än just familjebehandling.

Usper 0810-0909

Kod: - - -

Enkät till vuxna i familjer som har haft kontakt med familjehandlare

Först kommer några frågor om Dig och Din familj:

1) Jag är - man födelseår:
- kvinna

2) Jag är - sammanboende/gift med barnets/-ens biologiska föräldrar
- sammanboende/gift med annan än barnets/-ens förälder
- ensamstående
Annat, vad.....

3) Jag har följande barn:

	<u>pojke</u>	<u>flicka</u>	
barn 1	☐	☐	födelseår:.....
barn 2	☐	☐	födelseår:.....
barn 3	☐	☐	födelseår:.....
barn 4	☐	☐	födelseår:.....

Eventuellt fler barn:.....

4) Vem har vårdnaden om barnen?

Vi har gemensam vårdnad om barnen
Jag har ensam vårdnad om barnen
Både ensam och gemensam vårdnad
Är inte vårdnadshavare

Nu kommer några frågor om Dina kontakter med socialtjänsten:

5) Hur länge fick Du vänta på *den första* kontakten med familjehandlaren/-na?

Ingen väntetid
Viss väntetid
Lång väntetid

6) Hur kom det sig att Du fick kontakt med familjebehandlaren/-na?

- Ville själv ha hjälp
- Förslag från socialsekreterare
- Krav ställdes på att jag/vi skulle gå dit

Annat, vad:

7) Hade Du haft kontakt med socialtjänsten innan Du kom till familjebehandlaren/-na? Ja

Nej → gå till fråga 9

8) Om "ja" på fråga 7 – hur var den kontakten?

- Bra
- Dålig
- Varken bra eller dålig

Nu vill vi veta hur Du ser på familjebehandlingen:

9) Vad var den främsta orsaken till kontakten med familjebehandlaren/-na? (skriv kort)

.....

10) Var Du överens med socialsekreteraren om vad familjebehandling skulle leda till?

- Helt överens
- Delvis överens
- Tveksamt
- Inte alls överens
- Vet inte

11) Hur länge varade kontakten med familjebehandlaren/-na?

- Upp till en månad
- 2 till 6 månader
- Mellan 7 och 12 månader
- Upp till 2 år
- Mer än två år
-

12) Hände något annat viktigt i Din familj under tiden Du hade kontakt med familjebehandlaren/-na? (beskriv kort)

.....

Nu kommer fler frågor om hur Du ser på kontakten med familjebehandlaren/-na. Besvara frågorna genom att sätta ett kryss. "6" betyder mycket bra och "1" inte alls bra.

	Mycket bra 6	Bra 5	Ganska bra 4	Lite 3	Inte så bra 2	Inte alls bra 1
13) Kände Du dig lyssnad på?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14) Kände Du dig förstådd?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
15) Blev Du respektfullt bemött?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
16) Passade tiderna som erbjöds Dig?	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17.a) Har samtalen varit till nytta just för Dig?

Ja
Nej

17. b) Som Du ser det, har de varit till nytta för någon annan?

Ja → vem?

Nej

18) Om "ja" på fråga 17.a) och/eller 17.b) – vad var till nytta? (beskriv kort)

.....

19.a) Har familjebehandlingen bidragit till att situationen blivit bättre, som Du ser det?

Ja, definitivt } gå till fråga 19.b)
 Delvis bättre }
 Tveksamt }
 Nej, inte alls } gå till fråga 20)
 Vet inte }

Usper 0810-0909

Kod: - - -

19. b) Beskriv kort *vad* som blivit bättre:

.....

20) Skulle Du ta kontakt med familjebehandlarna igen om behov uppstod?

Ja

Nej

Vet inte

21) Skulle Du rekommendera andra familjer familjebehandling?

Ja

Nej

Vet inte

Finns det något annat som Du tycker är viktigt att vi får veta, men som vi inte har frågat om?

Stort Tack för Din medverkan!

Socialsekreterarenkät, familjebehandling

1) *Vem* föreslog att den här familjen skulle erbjudas familjebehandling?

- Jag själv eller annan socialsekreterare
- Familjen själv → gå till fråga 3
- Annan, vem?
-

2) Vad sa familjen när de fick förslag om kontakt med familjebehandlare?

- De gav uttryck för att de var
- *mycket* positiva
 - positiva
 - delvis emot det
 - helt emot det
 - De sa ingenting
 - Vet inte

Annat, vad:

3) Hur länge varade kontakten mellan familjebehandlarna och familjen?

- upp till en månad
 - 2 till 6 månader
 - mellan 7 och 12 månader
 - upp till 2 år
 - mer än två år
-

4) Var Du (eller remitterande socialsekreterare) överens med *familjen* om vad familjebehandling skulle leda till?

- helt överens
 - delvis överens
 - tveksamt
 - inte alls överens
 - Vet inte
-

5) Var Du (eller remitterande socialsekreterare) överens med familjebehandlarna om vad familjebehandlingen skulle leda till?

- helt överens
 - delvis överens
 - tveksamt
 - inte alls överens
 - Vet inte
-

6) Vad var orsaken/-erna till kontakten med familjebehandling? Rangordna med 1 – 3.

- relationsproblem inom familjen
- föräldrars behov av stöd
- anmälan, dom, utredning
- olika svårigheter relaterade till barnet
- missbruk, psykisk sjukdom, våld, kränkningar relaterat till vuxna

Annat, vad:.....

7) Formulerades något syfte med insatsen familjebehandling?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Om "ja", vad:

8) Har det skett någon *förbättring* för den här familjen efter familjebehandling?

- ja, absolut
 - delvis
 - tveksamt
 - nej, inte alls
 - Vet inte
- } gå till fråga 10
-

9) Om Du svarat "ja" eller "delvis" på fråga 8: vad *konkret* har förbättrats?

.....

10) Som Du bedömer det, har familjen bättre förutsättningar att klara problem på egen hand nu?

- ja, definitivt
 - något bättre
 - tveksamt
 - nej
 - Vet inte
-

11) Inträffade något annat under tiden familjebehandling pågick, som påverkade familjen?

- Ja
- Nej
- Vet ej

Om "ja", vad:

Usper 0810-0909

Kod: - - -

Här kan Du skriva eventuella kommentarer, till exempel om sådant som vi inte har ställt frågor om ovan:

Tack för Din medverkan!

Usper 0810-0909

Bortfallsbeskrivning - Utvärdering av familjebehandlande insatser

1. Kod ansvarig handläggare/föräldrar: - - -
2. Föräldrarnas födelseår (ÅÅ) Moder Fader
3. Antal barn:
4. Ange datum för beslut om familjebehandlande insats (ÅÅMM)
5. Ange datum då familjebehandlande insats avslutades (ÅÅMM)
6. Hade föräldrarna annan/andra insats/-er från socialtjänsten under ovanstående period?

- Ja Om ja, ange vilken/vilka: _____
- Nej
- Vet ej

7. Ange om familjebehandlande insats föregicks av

- a) anmälan
- b) ansökan
- c) både a) och b)

8. Ange skäl till familjebehandlande insats (rangordna, om fler alternativ):

- a) relationsproblem inom familjen
- b) föräldrars behov av stöd
- c) anmälan, dom, utredning
- d) olika svårigheter relaterade till barnet
- e) missbruk, psykisk sjukdom, våld, kränkningar relaterat till vuxna
- f) om annat, vad: _____

9. Skedde någon *förbättring* för den här familjen efter familjebehandling?

- Ja, absolut
- Delvis
- Tveksamt
- Nej, inte alls
- Vet ej/framkommer ej

Eventuell kommentar: _____
